

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาวิกฤติภายในประเทศที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้แสดงให้เห็นถึงนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ ฉบับที่ 1-7 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ โดยการนำทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์มาใช้ขยายฐานการผลิต การประกอบอาชีพ และการสร้างรายได้ประชาชาติ จนเป็นสาเหตุให้เกิดการล่มสลายทางภาคการเงินและได้ส่งผลกระทบไปสู่ภาคการผลิตและภาคเกษตร ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เกิดช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนรวยกับคนจนห่างกันยิ่งขึ้น รายได้ต่อหัวของคนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกับภาคอื่นๆ มากโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สิ่งเหล่านี้ส่งผล กระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยทั่วไปอย่างกว้างขวาง และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในอนาคต

การพัฒนาที่ขาดความสมดุลดังกล่าว ซึ่งก็คือ “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” (สำนักงานเลขาธิการ อคพต. และกรมการพัฒนาชุมชน. 2540 : 5 - 9) ประกอบกับการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนเมืองมากกว่าชุมชนในชนบท ยังเป็นสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาประสบกับภาวะที่เทคโนโลยีและความรู้บางอย่างไม่สัมพันธ์กับเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอีกด้วย (อินตา นพคุณ. 2523 : 53-55 อ้างถึงใน สุชาติ โคตรทุม.2541:1) ด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิด ทิศทางและกระบวนการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ที่จากเดิมเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจ มาเป็นเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะพื้นฐานแนวคิดที่ว่า คนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกเรื่อง

การพัฒนาที่ทำหยาต่อการอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของสังคมไทยในอนาคต คือ “การพัฒนาคน” ซึ่งหมายถึงการพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพของคนไทย ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน สังคม และของประเทศชาติในที่สุด คนซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ในชุมชนหมายถึงกลุ่มคนที่เป็นเด็ก สตรี เยาวชน

และผู้สูงอายุ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในชนบท และหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนกลุ่มนี้ต้องเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งดูแลทุกข์สุขของประชาชน สภาพแวดล้อม ตามมาตรา 66 67 68 ของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 การทำหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลของ อบต. จะต้องจัดทำโครงการตามความต้องการของประชาชนที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาตำบล ประจำปี ยึดหลักการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ตำบลและชุมชนท้องถิ่น

แต่การบริหารโครงการพัฒนาต่างๆ ของสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมา ปัญหาสำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการ ซึ่งแท้จริงแล้วการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท หรือท้องถิ่นนั้นจะต้องควบคู่กันไป การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาปัญหา วางแผนโครงการ ปฏิบัติ และประเมินผล(ลิขิต ธีรเวคิน, 2527 : 54-62)

การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาต่างๆ ของ อบต. จะทำให้ชาวบ้านมีความผูกพันต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการพัฒนาชุมชนมากขึ้น และทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของชาวบ้านควรกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรประชาชนภายในชุมชน และกลุ่มหรือองค์กรที่เข้มแข็งในการเป็นผู้นำการพัฒนาด้านต่างๆ โดยเฉพาะสตรีถือเป็นส่วนสำคัญมากด้วยเหตุที่ว่าประชากรที่เป็นสตรีมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั่วประเทศ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีจำนวนมากนี้ จะต้องได้รับการพิจารณาให้เป็นเป้าหมายในการพัฒนา และเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ การพัฒนาประเทศจะเกิดผลอย่างเต็มที่หากสตรีได้รับการพัฒนาและมีโอกาสพัฒนาตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ

สังคมไทยในอดีตมักจะมีสตรีว่าเป็นเพศที่มีบทบาท และความสามารถจำกัด กล่าวคือ สตรีมีหน้าที่ในฐานะผู้รับผิดชอบในครัวเรือนมากกว่าการมีบทบาท และการแสดงความสามารถให้ประจักษ์แก่สังคมภายนอก แต่ในปัจจุบัน สังคมมีความเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ลักษณะโครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนไป สตรีหลายคนได้ก้าวเข้ามาสู่การมีบทบาทในองค์กรทางสังคมมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า สตรีนอกจากมีบทบาทหน้าที่ในครัวเรือนแล้ว ยังต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย เช่น การเป็นผู้นำท้องถิ่น

การทำงานในองค์กรท้องถิ่น การเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ การเป็นอาสาสมัครในชุมชน และการเป็นที่ปรึกษาขององค์กรและกลุ่มต่างๆ เป็นต้น

ประเทศไทยปัจจุบันรัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของสตรี จึงได้กำหนดแผนงานหลัก และแผนงานย่อยด้านการพัฒนาสตรี พ.ศ.2535-2554 ขึ้น โดยยึดแนวคิดหลัก คือ การมีส่วนร่วม องค์กรประชาชน และการพึ่งตนเอง แผนงานพัฒนาสตรีประกอบด้วยแผนงานหลัก 7 แผน แผนงานย่อย 22 แผน ได้แก่ แผนพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของสตรี แผนส่งเสริมความเสมอภาคทางกฎหมายพิทักษ์ความปลอดภัยของสตรี และสวัสดิการ แผนพัฒนาการมีส่วนร่วมในสังคม แผนการปรับปรุงและแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาสตรีกลุ่มพิเศษ แผนปรับปรุงกลไกการพัฒนาสตรี แผนรณรงค์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านสตรี แผนวิจัยและข้อมูลสตรี

ถึงแม้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะร่วมกันส่งเสริมบทบาทสตรีมากขึ้นก็ตาม ปัญหาการมีส่วนร่วมของสตรีก็ยังมีอยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ 1) ในด้านประกอบการและบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่สตรียังอยู่ในระดับผู้ใช้แรงงาน สัดส่วนของผู้บริหารระดับสูงที่เป็นสตรีมีน้อยกว่าบุรุษ 2) สัดส่วนสตรีในฐานะผู้นำหรือผู้บริหารน้อยกว่าบุรุษในกลุ่มต่างๆเช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร สมาคมแรงงาน องค์กรประชาชนที่เกี่ยวกับการพัฒนาชนบท การบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สภาจังหวัด สภาเทศบาล สภาเมือง สภากรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรนานาชาติ หรือระหว่างประเทศ เป็นต้น 3) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรียังมีน้อยทั้งในคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และกรมการยุติธรรมต่างๆ 4) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาวิกฤตของสังคมและร่วมพัฒนาชุมชน ศาสนา สิ่งแวดล้อม การเมืองปกครองในทุกระดับมากขึ้นรวมทั้งกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการในทุกรูปแบบตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด

แม้สภาพปัญหาของสตรีกับการมีส่วนร่วมในสังคมจะยังมีอยู่ แต่จากการศึกษาผลงานวิจัย และการประเมินผลบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของสตรียังพบว่า สตรีมีความสนใจ และมีความเพียรพยายามที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง และพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในสังคมอย่างแท้จริง โดยมีความต้องการที่จะมีส่วนในการรับผิดชอบสังคมมากขึ้นไม่เพียงแต่การประกอบอาชีพ การช่วยเหลือครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูบุตร และรับภาระงานในครัวเรือนเหมือนสตรีในอดีตเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันสตรีได้รับการพัฒนาโดยองค์กรของภาครัฐและเอกชน

ทำให้เกิดการตื่นตัว และมองเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น เกิดความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสังคมภายนอกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง และต้องการการยอมรับในขีดความสามารถทัดเทียมบุรุษ ดังนั้นการให้โอกาสสตรีได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ข่าวสาร และปลูกฝังให้สตรีมีความรับผิดชอบต่อชุมชนจะทำให้เกิดกลุ่มพลังที่เข้มแข็งและมั่นคงในการพัฒนาด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ดำเนินงานด้านการพัฒนาสตรีมาตั้งแต่ตั้งกรม กล่าวคือมีการพัฒนาสตรีในชนบทมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2505 โดยยึดแนวนโยบายจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาสตรีระยะยาว และนโยบายกระทรวงมหาดไทย เป็นหลักในการพัฒนาสตรี ได้มีการส่งเสริมบทบาทของการเป็นแม่บ้าน ส่งเสริมสตรีให้มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อเป็นการหารายได้เสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และพัฒนาศักยภาพของสตรีโดยการจัดตั้งองค์กรสตรีในทุกระดับ และมีชื่อเรียกในแต่ละระดับในสวนภูมิภาคดังนี้ ระดับหมู่บ้านเรียกว่า คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ระดับตำบล เรียกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) ระดับอำเภอ เรียกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) ระดับจังหวัด เรียกว่าคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) ทั้งนี้เพื่อให้สตรีที่ได้รับการจัดตั้งองค์กรสตรีทุกระดับ เป็นแกนนำในการคิด ตัดสินใจแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ถือเป็นองค์กรสตรีระดับล่างสุด และมีความสำคัญมากที่สุดเพราะเป็นจุดเริ่มต้นขององค์กรสตรีในระดับต่างๆ ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยง และประสานการพัฒนาสตรีในชนบทให้มีการยกระดับการพัฒนาสตรีได้ โดยการนำปัญหา และความต้องการของสตรีในชุมชน/หมู่บ้าน มาจัดทำเป็นแผนงานโครงการพัฒนาสตรีเสนอคณะกรรมการหมู่บ้าน สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบล ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาสตรีในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดต่อไป

อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เป็นอำเภอซึ่งประชากรสตรีส่วนใหญ่ไม่ได้อพยพแรงงานไปทำงานต่างถิ่นมากเหมือนบุรุษ เป็นอำเภอที่มีผลงานกิจกรรมด้านการพัฒนาสตรีดีเด่น โดยได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มอาชีพสตรีดีเด่นระดับจังหวัด ของจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2543 และมี กพสม.ถึง 143 คณะมีสมาชิกถึง 1,573 คน (สรุปผลการดำเนินงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น. 2543 : 3 -5) จึงนับว่าเป็นอำเภอที่เปิดโอกาสให้สตรี

มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมาก การได้ศึกษาว่าสตรีของอำเภอภูเวียงมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.หรือไม่ อย่างไร จะเป็นประโยชน์มากต่อการพัฒนาบทบาทและศักยภาพของสตรี

จากที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน(กพสม.) ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. โดยเฉพาะในอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาสตรีกับการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาศักยภาพของสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วม และเป็นแกนนำ ในการพัฒนา อันจะทำให้องค์กรสตรีมีความเข้มแข็ง และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนอันเป็นเป้าประสงค์ของการพัฒนาประเทศต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย และกำหนดตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่า จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยลักษณะทางด้านส่วนบุคคล (อายุ การศึกษา สถานภาพในครอบครัว) มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ (อาชีพ การออมเงิน ภาระหนี้สินของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว) มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

สมมติฐานที่ 3 ประสบการณ์การฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

สมมติฐานที่ 4 ประสบการณ์ด้านการพัฒนามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ข่าวสารภายนอกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต.

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาลักษณะทั่วไปของ กพสม. และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. ปัจจัยที่จะศึกษามี ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์ด้านการพัฒนา การรับรู้ข่าวสารภายนอก

2. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย กพสม. ในหมู่บ้านที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนงานพัฒนาจาก อบต. ระหว่างปีงบประมาณ 2538-2542 และเป็นหมู่บ้านที่ กพสม. เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาดังกล่าวจำนวน 114 คณะ 114 หมู่บ้าน 14 ตำบล 1,026 คน สุ่มตัวอย่างศึกษา 42 หมู่บ้าน 14 ตำบล จำนวน 294 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในครอบครัว การออมเงิน ภาระหนี้สินของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว ประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์ด้านการพัฒนา และการรับรู้ข่าวสารภายนอก

3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ การวางแผนโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ และการประเมินผลและติดตามผลโครงการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย สตรีที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้าน มีจำนวนอย่างน้อย 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน มีตำแหน่งประธาน รอง

ประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ.2538 ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการของ อบต.

คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาสตรี ตำบล ในเขตอำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ประธานและกรรมการพัฒนาสตรี หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน มีตำแหน่ง เหมือน กพสม.

คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอ อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ประธานและกรรมการพัฒนาสตรีตำบล ตำบลละ 2 คน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของอำเภออีก จำนวน 5-10 คน

คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาสตรี จังหวัด จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ประธานและกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อำเภอละ 2 คน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรีของจังหวัดอีก จำนวน 5-20 คน

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2538

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม หมายถึง องค์ประกอบที่ทำให้ กพสม. เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนา ประกอบด้วย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะของแต่ละบุคคลของ กพสม.ที่แตกต่างกันไป เช่น อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในครัวเรือน
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจครอบครัว หมายถึง ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจของ ด้านการออมเงิน ภาระหนี้สินและรายได้เฉลี่ยต่อปีของครอบครัว
3. ประสบการณ์การฝึกอบรม หมายถึง การผ่านการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆ ของ กพสม.จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เรื่องการพัฒนาสตรีการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ เป็นต้น
4. ประสบการณ์ด้านการพัฒนา หมายถึง กพสม.ที่ผ่านการร่วมกิจกรรมพัฒนาโดยการร่วมปฏิบัติให้คำแนะนำหรือการทำตามบทบาทหน้าที่

5. การรับรู้ข่าวสารภายนอก หมายถึง กพสม. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารโครงการพัฒนาของ อบต. โดยได้รับรู้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว เป็นต้น

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ กพสม. เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและชุมชน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ร่วมวางแผน หมายถึง การร่วมวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอผลงานโครงการ และกิจกรรม

ร่วมดำเนินการ หมายถึง การร่วมแรงในการดำเนินงาน ร่วมใจ หรือการสนับสนุน ให้กำลังใจ ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมบริหารงาน

ร่วมประเมินผลและติดตามผลโครงการ หมายถึง การติดตามผลความก้าวหน้าความสำเร็จในการดำเนินงานสรุปผลรายงาน ผลการดำเนินงาน

การบริหารโครงการ หมายถึง การกำหนด ปรับปรุง และนำเอานโยบาย แผนโครงการและกิจกรรมไปปฏิบัติ มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นๆ ของ อบต.

โครงการพัฒนา หมายถึง โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต. เป็นผู้ดำเนินการตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายเพื่อการพัฒนา ระหว่างปีงบประมาณ 2538 - 2542

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบระดับการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ กพสม. ในการบริหารโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. นำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของผู้นำสตรี ในการให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารโครงการพัฒนาและมีส่วนร่วมต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบล ในการปรับปรุงระบบการบริหารโครงการ พัฒนาให้เหมาะสม สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆ ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University